

З точки зору економіки, наслідки неефективного використання бюджетних коштів із часом набирають великих масштабів, адже конкретну позицію плану не виконано, поставлених цілей і стандартів не досягнуто, а згодом щоб виконати намальоване, знадобиться в кілька разів більше грошей, ніж було потрібно вчора чи сьогодні [5].

Тенденції суспільного розвитку свідчать, що сьогодення вимагає від усіх учасників бюджетного процесу нових підходів до форм і методів роботи. Передусім треба навчитись ефективно управляти фінансовими ресурсами держави з метою досягнення цілей у найбільш економній, ефективній і результативній спосіб, аби повною мірою забезпечити соціально-економічні потреби і прагнення громадян України.

Література:

1. Звіт про використання бюджетних коштів ДФС, зокрема за окремими бюджетними програмами [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zt.sfs.gov.ua/okremi-storinki/informatsiya--scho-oprilyudnyuetsya-rozporoya/252675.html>.

2. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2016 рік - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/199244.pdf>.

3. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2015 рік - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/131201.pdf>.

4. Крисоватий А. І., Валігура В. А. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори: монографія. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2010. – 248 с.

5. Радіонов Ю.Д. Бюджетна політика / Ю.Д. Радіонов / - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16738232/Radionov.pdf>.

Лілія Оляновська

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Валігура В. А.

ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА НОРВЕГІЇ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Економічний розвиток більшості країн останнім часом пов'язаний з рядом серйозних труднощів. Одним із пріоритетних напрямів їх подолання є розширення масштабів діяльності малого бізнесу в усіх формах і видах. Гнучкій по структурі і невеликій за розміром компанії легше володіти споживчими перевагами, виробляти широку номенклатуру конкурентоспроможних виробів і послуг, використовувати сучасну техніку та технологію. Підхід різних країн до оподаткування малих підприємств, його цілей, критеріїв визнання підприємства

малим і поділу таких підприємств на категорії, визначення податкової бази та структури податкових ставок залежить від різних обставин [1].

Так на сьогодні Королівство Норвегія є одним з глобальних лідерів у використанні провідних моделей розвитку економіки та бізнесу, залученні інновацій і сучасних цифрових рішень для ефективного функціонування держави та її бізнес-сектору [2].

У Норвегії зареєструвати свою компанію вправі норвезькі громадяни старше 18 років і іноземці, що мають посвідку на проживання. Підприємство, яке здійснює діяльність, що підлягає оподаткуванню ПДВ, має в обов'язковому порядку зареєструватися в Державному реєстрі платників ПДВ, якщо реалізаційні обороти товарів і послуг, що підлягають оподаткуванню ПДВ, перевищують 30000 норвезьких крон протягом 12-місячного періоду.

Усі індивідуальні підприємці і роботодавці мають отримати картку податкових відрахувань для того, щоб у ній вказати суми податків, утриманих із заробітної плати працівників. Цю процедуру роботодавець виконує кожні два місяці.

З 01.01.2017 в Норвегії почали діяти нові податкові ставки і були збільшені суми відрахувань. Зокрема, податок з прибутку знизився з 24% до 23%. Нова ставка діє як для фізичних осіб, так і для фірм. Також були збільшені ставки прибуткового податку з доходів фізичних осіб і суми доходів, з яких цей податок справляється:

- при річному доході до 164100 крон податок не застосовується (мінімум збільшився на 2,7%);
- перший ступінь – від 164100 крон (+ 2,7%) – податкова ставка 0,93% (+ 0,49%);
- другий ступінь – від 230950 крон (+ 2,7%) – податкова ставка 2,41% (+ 0,71%);
- третій ступінь – від 580650 крон (+ 2,7%) – податкова ставка 11,52% (+ 0,82%);
- четвертий ступінь – від 934050 крон (+ 2,7%) – податкова ставка 13,7% (+ 0,82%)

Також, змінилися розміри податкових вирахувань. Мінімальне податкове вирахування (Minstefradrag), збільшилося до 94750 крон (+3,6%), мінімальна ставка залишилася на рівні 4000 крон, ставка вирахування піднялася до 44% від доходу (підвищилася на 1%). Персональне податкове вирахування (Personfradrag), для першого податкового класу збільшився до 53150 крон (+ 2,7%), і для другого податкового класу до 78300 крон (+ 2,7%). Власне фінансування поїздок на роботу і додому (яке входить в мінімальне податкове вирахування) залишилося колишнім 22000 крон, а вартість кілометра збільшилася до 1,56 / 0,76 крон (+ 4% / 8,6%) [3].

Для підтримання малого і середнього бізнесу було створено ряд державних компаній, однією з яких є Innovation Norway. Дана компанія є одним з основних інструментів, яким уряд країни надає фінансову та консультативну

підтримку сектору малих та середніх підприємств, підсилює інноваційний розвиток даного сектору, забезпечує компетентність [4].

В Україні ж на 2017 рік податок на прибуток становить 18%, ЄСВ – 22%, ПДВ – 20%. З 01.01.2017 року були внесені зміни до Податкового кодексу України. Так новою для малого бізнесу є норма про податкові канікули по сплаті податку на прибуток. На період до 31 грудня 2021 року надано податкові канікули (застосування нульової ставки податку на прибуток підприємств), для підприємств у яких річний дохід не перевищує 3-х мільйонів гривень та розмір нарахованої за кожний місяць звітного періоду заробітної плати (доходу) працівників є не меншим, ніж дві мінімальні заробітні плати (з 1 січня 2017 року – 7200 грн.) [5].

Отже, з метою наближення вітчизняних умов оподаткування до європейського фіскального простору загалом та Норвегії – зокрема доцільно запропонувати наступний ряд змін.

Для розвитку малого та середнього бізнесу, а також створення екосистеми для startup проектів потрібне створення аналітичної структури або ж інституції, що буде мати ті ж функції, що і Innovation Norway та підтримувати розвиток даних секторів в Україні зі сторони держави.

Розширити внутрішні джерела фінансування в умовах обмеженого доступу до кредитних ресурсів і надмірно високої вартості боргових ресурсів. Надати можливість тимчасового користування у своїй діяльності внутрішніх резервів.

Запровадити податкові інструменти стимулювання інноваційної діяльності. Максимально ефективним буде запровадження для суб'єктів малого бізнесу інноваційного податкового кредиту із ставкою 20% і з можливістю компенсації витрат на інноваційні проекти готівкою.

Література:

1. Левін В.І Застосування спрощеного режиму оподаткування як інструменту розвитку малого бізнесу / В.І. Левін // Вісник Запорізького національного університету. – 2014. – №4 (24). – С. 96-101.

2. Innovation Norway [Електронний ресурс]. – Режим доступу. - <http://www.innovasjon norge.no/en/start-page>.

3. Податкові зміни 2017 року Норвегії [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <https://noradvice.ee/ru/nalogovye-izminenija-2017>.

4. Статистичне управління Норвегії [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.ssb.no>.

5. Щодо удосконалення податкових інструментів підтримки малого підприємництва в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.niss.gov.ua/articles/1621>.